

## Máme naději, kterou zvěstujeme

*Homilie při mši svaté za oběti pandemie, kostel sv. Vojtěcha, Praha – Dejvice, 17. března 2021, 12 hodin.*

Bratři a sestry, milí diváci a posluchači,

rádi se připojujeme jako Česká biskupská konference k postní iniciativě Konference evropských biskupských konferencí a slavíme nyní mši svatou za oběti covidové pandemie, za všechny nemocné, za lékaře a zdravotníky vůbec, za osoby zodpovědné za všechna opatření a za nás za všechny, protože snad není dnes na světě člověka, kterého by se již rok trvající epidemie a pandemie citelně nedotkla.

První, co nás asi napadne, je, jaký to všechno dává smysl, a kdo za to může. Odpovědi na obě otázky jsou velmi komplikované, ta po viníkovi dle mého dokonce nezodpověditelná. Nicméně jako křesťané věříme, že Bůh nás nejen vrhl do existence, ale že o nás má stále zájem a že nás má rád. To znamená, že s námi i v této situaci musí mít nějaký dobrý úmysl. Přestože nás pandemie postihla všechny, každého trochu jinak. Někdo přišel o život, a dnes je to již více než 2,6 miliónů lidí na celém světě, jiný se octl doslova na prahu věčnosti, zatímco někdo ani nevěděl, že onemocněl, případně se mu nemoc dosud vyhýbá. Je v tom nějaká spravedlnost? Z lidského hlediska nejsme na tuto otázku schopni odpovědět, a tak musíme říci: Nevím. Ale podle toho, jak našeho Boha známe, to nějaký smysl bude dávat, jenže nevíme jaký.

Skutečně si připadáme jako ti, kdo se bezmocně zmítají v malé loďce na rozbouřeném moři a jsme k smrti vystrašení, tak jako apoštolové v evangeliu (Mk 4, 35–41), které jsme dnes vyslechli. Jejich výkřik: „Mistře, je ti to jedno, že hyneme?“ není výčitka, ale spíš výkřik strachu a bezradnosti. Je v něm jaksi nevysloveně ukrytá víra a důvěra v Ježíše, že s tím může něco udělat. – A taky že udělal. Pohrozil větru a poručil moři: „Mlč! Buď zticha!“ A bylo po bouři. Apoštolové měli víru, jinak by k Ježíšovi nekřičeli, avšak jejich víra byla dosud malá a proto musí přijmout pokárání: „Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“

Naše současná situace je okamžikem, kdy dosud nebyla Ježíšem vyřčena ona slova, která by přinesla uklidnění, ačkoli víme, že dříve nebo později k tomu dojde. Křičíme, protože se bojíme, křičíme, protože potřebujeme, aby nám někdo pomohl. Někdo, v koho máme důvěru, když všechna lidská řešení selhávají nebo se ukazují jako pomalá a nedostatečná.

Tato situace, v níž se nacházíme, může být pro člověka opravdu zásadní. Může pro nás také znamenat, že se spolu s loďkou našeho života zakymácí všechny hodnoty, které mu dávaly smysl. Musíme se proto uchránit předčasným hodnocením a interpretací toho, co se děje okolo nás i v nás. Tím, že bychom ono vlnobití neustáli a snažili se všechno jednoduše vysvětlit, mohlo by se stát, že bychom buď byli k sobě či k někomu druhému krutí a nespravedliví, nebo bychom poskytovali – opět sobě či druhým – lacinou útěchu, která by zůstala pouhým slovem.

Jsem přesvědčen, že správným postojem pro tuto dobu je nepřestat volat k Bohu, aby zůstal s námi, neopouštěl nás, aby nás i třeba protáhl kopřivami současné situace, ale aby nám dal najevo, že nás má rád. Celé dějiny spásy jsou důkazem Boží lásky k člověku, my však podobni dětem potřebujeme být stále přesvědčovani, že nás i dnes – tady a teď – má rád. Apoštol Pavel nás zbavuje veškerých pochyb, když říká to, co jsme slyšeli v prvním čtení (Řím 8, 31b–39): „Kdo by nás mohl odloučit od Kristovy lásky?“ a odpovídá, že nic. A já dodávám, že mě může odloučit jen hřích, postoj, kdy budu Boha odmítat a o jeho pomoc a lásku nebudu stát.

Vraťme se ale k přemýšlení o těch, za které především je obětována tato mše svatá – o zemřelých. Z lidského hlediska přišli o všechno, protože přišli o život. Někdy může být příčinou

smrti lidská chyba, jindy náhoda osudového setkání s nakaženým, někdy zase určitý životní styl, který se po létech na člověku projeví. A někdy prostě na tu otázku „proč?“ nyní není odpověď. Platí zde ale stejná konstanta: „Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy?“ Apoštol odpovídá, že ani smrt ani život. A to je asi to nejpodstatnější. Přesvědčení, že smrtí láska nezaniká. A pokud nezaniká láska Kristova nám lidem, pak ani nezaniká láska nás lidí ke Kristu, která je v posledku naplněním našeho života, stejně jako nezanikají láskyplné vztahy mezi námi lidmi, jen se smrtí proměňují, i když velmi bolestně.

Proto je na místě, abychom zemřelým lásku prokazovali. Když se za ně modlíme, projevujeme tím o ně zájem, chceme pro ně něco udělat. Něco, co sami považujeme za životně důležité a přínosné. A pokud za ně sloužíme mši svatou, potom dáváme to nejcennější, co nám Bůh dal, ovoce oběti jeho Syna. Syna, který zemřel za naše hříchy, za to, abychom nehleděli na našeho Boha Hospodina marně. Žalmista říká (Žl 123, 1–2): „Naše oči hledí na Hospodina, našeho Boha, dokud se nad námi nesmiluje.“ On už se smiloval. Otevřel bránu do věčnosti, která už není šéolem, podsvětím, ale nebem, kde platí ono zaslíbení, formulované svatým Pavlem: „To, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nikdy nepomyslel, (to) všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“ (1 Kor 2, 9)

Jsme na rozbouřené lodi, máme strach, ale víme, že je tu Ježíš, který řekne slovo a zavládne klid a úplné ticho. Vzpomeňme také na ty, kdo jsou už rok v plném nasazení, aby onu loďku světa, společnosti, naší země, našich nemocnic a ordinací, uřídili v rozbouřeném moři epidemie. Jsou a mají právo být vyčerpaní. Budme za ně vděční, díky nim jsme se ještě neutopili, ačkoli máme mokro v botách. Nekritizujme je, protože na klidných vodách umí řídit loďku téměř každý, ale v bouři je i zkušený lodivod často bezmocný. A modleme se za ně, aby měli nejen fyzickou a psychickou sílu, ale aby si zachovali i naději a neztratili smysl svého poslání.

„Zvedám své oči k tobě, který trůníš na nebi“, voláme spolu s žalmistou a prosíme, aby pandemie skončila, abychom v této zkoušce obstáli jako lidé i jako lidstvo a abychom našli naději do nových začátků. My křesťané ji máme v našem Pánu Ježíši Kristu, který přemohl nejen bouři na moři, ale i smrt, a spolu s liturgií voláme: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.“ Nejen na konci časů, ale už nyní. Pane, přijď, neprodlévej, pomoz, zachraň!

*Stanislav Přibyl*